

نلاشی در مسیر معرفت پیش

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۹

جمعه ۱۰۶ / ۰۸ / ۱۴۰۱

آزمودهای سراسری کالج

گزینه درست را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

شماره داوطلبی:	نام و نام خانوادگی:
۱۰۵	تعداد سوال: ۱۱۰ دقیقه

عنوانیں مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سوال	شماره سوال از تا	مدت پاسخگویی
۱	ریاضی و آمار	۱۵	۱	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی	۲۰	۱۶	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن	۱۵	۳۶	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ	۱۰	۵۱	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا	۱۰	۶۱	۱۰ دقیقه
۶	جامعہ‌شناسی	۱۰	۷۱	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه	۱۵	۸۱	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰ دقیقه

۴ مقدم گزاره شرطی در صورت سؤال دارای ارزش درست است.

پس تالی باید نادرست باشد که ارزش کل گزاره شرطی نادرست باشد. پس گزینه‌ای پاسخ سؤال است که ارزش آن نادرست باشد.

بررسی گزینه‌ها:

$$(1) \text{ این گزینه درست است: } 125 = 125^3$$

(2) ۳ عددی زوج است یا ۳ عددی اول است: گزاره اول نادرست و گزاره دوم درست است، پس ارزش کل ترکیب فعلی درست است.

$$(3) \text{ این گزاره درست است: } 2^6 = 2^{2 \times 3} = (2^2)^3$$

(4) ۱۴۴ مضرب ۱۴ است و a^7 همواره نامنفی است: گزاره اول نادرست و گزاره دوم درست است، پس ارزش کل ترکیب عطفی نادرست است.

۱ جدول ارزشی ترکیب مورد نظر را رسم می‌کنیم:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \vee \sim q$	$\sim p \vee q$	$(p \vee q) \wedge (\sim p \vee q)$
T	T	F	F	T	T	T
T	F	F	T	T	F	F
F	T	T	F	F	T	F
F	F	T	T	T	T	T

با توجه به جدول بالا تنها گزینه (1) صحیح است.

۱ گزینه‌های (2)، (3) و (4) به انتفای مقدم دارای ارزش درست هستند. اما ارزش گزینه (1) نادرست است و متفاوت با سایر گزینه‌ها.

۱۰ وقتی $p \wedge \sim q$ درست باشد، یعنی هر دو گزاره تشکیل دهنده این ترکیب درست هستند. پس p درست است و $\sim q$ نیز درست است که یعنی q نادرست است.

بررسی گزینه‌ها:

$$1) (F \wedge T) \vee (F \Rightarrow T) \equiv F \vee T \equiv T$$

$$2) (T \Rightarrow F) \wedge T \equiv F \wedge T \equiv F$$

$$3) ((F \wedge T \wedge T) \vee T) \Rightarrow T \equiv (F \vee T) \Rightarrow T \equiv T \Rightarrow T \equiv T$$

$$4) F \Rightarrow (T \vee F) \equiv T \quad \text{به انتفای مقدم}$$

۱۱ ارزش ترکیب نادرست است:

$$\begin{array}{c} \text{همواره نادرست} \\ ((p \wedge \sim p) \Rightarrow (p \vee q)) \wedge ((p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)) \equiv F \\ \text{درست به انتفای مقدم} \\ \text{درست} \\ \text{درست به انتفای مقدم} \\ \text{نادرست} \end{array}$$

حل هوشمندانه سؤال: قرار است یکی از گزینه‌ها درست باشد، با کمی دقت می‌توان متوجه شد که گزینه (1) درست است، گزینه (2) که صراحتاً درست بیان شده است، گزینه (4) نیز درست است. پس ارزش گزینه (3) متفاوت است و پاسخ سؤال است.

۱۲ ۴ گزینه‌های (1)، (2) و (3) به انتفای مقدم درست هستند و گزینه (4) نادرست است.

بررسی گزینه‌ها:

$$1) (F \wedge r) \Rightarrow (T \vee r) \equiv F \Rightarrow T \equiv T$$

$$2) (F \wedge r \wedge T) \Rightarrow r \equiv F \Rightarrow r \equiv T$$

$$3) F \Rightarrow (T \vee r) \equiv F \Rightarrow T \equiv T$$

$$4) (T \vee r) \Rightarrow F \equiv T \Rightarrow F \equiv F$$

ریاضیات

۱ گزینه (1) جمله‌ای خبری است و در آینده قابل ارزش‌گذاری

می‌باشد، از این رو گزاره است و ارزش آن در روز سه شنبه هفته آینده مشخص خواهد شد.

گزینه‌های (2) و (3) نیز خبری هستند اما چون سلیقه‌ای هستند، قابل ارزش‌گذاری نیستند.

گزینه (4) یک سؤال است که پاسخ آن به می‌باشد ولی جمله سؤالی گزاره نیست.

۲ بررسی گزینه‌ها:

۱) تعداد حالت‌های ارزشی n گزاره از رابطه 2^n محاسبه می‌شود که برای دو

$$2) \text{ مجموع هر دو عدد فرد، عددی زوج است.}$$

۳) اولین عدد اول یک رقمی ۲ است، قرینه آن -۲ است که از -۱ کوچک‌تر است.

۴) $\sqrt{5}$ عددی گنگ است، جمع یک عدد گنگ با عددی گویا باز هم گنگ است.

بنابراین گزینه‌های (1)، (3) و (4) درست هستند، گزینه (2) نادرست است. پس تغییر گزاره موجود در گزینه (2) درست است.

۵) می‌دانیم: $T \Rightarrow F \equiv F \wedge p \Rightarrow q \equiv p$ نادرست است و

گزینه‌های (1) و (2) حذف می‌شوند. p درست و q نیز درست است، پس ترکیب فعلی این دو نیز درست است، که در هر دو گزاره درست نوشته شده است. در آخر ترکیب عطفی p که درست است و q که نادرست است، نادرست است.

۶) طبق جدول ارزشی ترکیب‌های عطفی، فعلی و شرطی، گزینه (3) درست است.

p	q	$p \wedge q$	p	q	$p \vee q$	p	q	$p \Rightarrow q$
T	T	T	T	T	T	T	T	T
T	F	F	T	F	T	T	F	F
F	T	F	F	T	T	F	T	T
F	F	F	F	F	F	F	F	F

۴ روش اول: می‌دانیم که تعداد سطرهای جدول ارزشی n گزاره

از رابطه 2^n محاسبه می‌شود. از طرفی $= 16$ ، پس سؤال در مورد جدول ارزشی ۴ گزاره است. یکی از این گزاره‌ها حذف می‌شود، پس تعداد سطرها $= 8$ می‌شود، یعنی $= 8 - 8 = 8$ واحد کم‌تر.

روش دوم: با توجه به این که با حذف یک گزاره یک واحد از توان 2^n کم شود،

پس همیشه حاصل نصف می‌شود. از این رو تعداد سطرها $= \frac{16}{2}$ می‌شود یعنی 8 سطر کم‌تر.

۶ بررسی گزینه‌ها:

۱) مقدم «اگر ۲ عددی غیراول باشد» نادرست است، پس به انتفای مقدم کل ترکیب شرطی درست است.

۲) ارزش مقدم «محیط مربع چهار ضلع باشد» درست و ارزش تالي «مساحت مربع دو برابر ضلع است.» نادرست است، پس ارزش ترکیب شرطی نادرست است.

۳) هر دو گزاره درست هستند و ترکیب عطفی آن‌ها نیز درست است. ۴) گزاره اول درست است و گزاره دوم نادرست می‌باشد. ولی ترکیب فعلی آن‌ها درست است.

تلاویز

۲۴ المعجم فی معايير اشعارالعجم، از نخستین و مهمترین آثار در علم عروض، قافیه، بديع و نقد شعر به شمار می‌رود که نثر او در مقدمه مصنوع و در اصل کتاب، ساده و عالمانه است.

۲۵ در اين دوره شاعران برای به آرامش رسيدن و تسکين خود به ادبیاتی روی آوردنده که بر عواطف انسانی، ترويج روحیه تسامح و تساهل، خدمت به خلق، آزادگی و اعتقاد به بي ثباتی دنيا تکيه داشت.

۲۶ فخرالدین عراقی در كتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را در قالب نظم و نثر بيان کرده است.

۲۷ سبک عراقي از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال، سبک غالب متون ادب فارسي بود.

۲۸ سلمان ساوجی در قرن هشتم می‌زیست و سایر گزینه‌ها در قرن هفتم می‌زیستند و هم‌دوره‌اند.

۲۹ تعداد و نوع هجاهای در گزینه (۲): $\underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}}$

تعداد و نوع هجاهای در سایر گزینه‌ها: $\underline{\text{L}} \quad \underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}}$

۳۰ تعداد و نوع هجاهای در گزینه (۲): $\underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}}$

تعداد و نوع هجاهای در بيت سؤال و سایر گزینه‌ها:

۳۱ تعداد و نوع هجاهای در ايات سؤال: $\underline{\text{L}} \quad \underline{\text{U}} \quad \underline{\text{U}}$

ایيات كامل شده:

عارفان درویش صاحب درد را / پادشا خوانندگر نانیش نیست کامران آن دل که محبویش هست / نیکبخت آن سر که سامانیش نیست

۳۲ رکن‌بندی گزینه (۲): بیا تاگل / برافشانی / م می در سا / غر ندازیم / فلک را سق / ف بشکافی / م طرحی نو / درندازیم

۳۳ مفهوم گزینه (۳): توصیه به تسامح و تساهل / دعوت به مدارا

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) نایابداری دنيا / توگل موجب رهایي از حیرت است.

(۲) شوریدگی عاشق

(۴) افسوس خوردن بر غفلت

۳۴ مفهوم گزینه (۴): نایابداری و بي ثباتي دنيا

مفهوم سایر گزینه‌ها:

(۱) غم فراق

(۳) بي ثباتي دل

۳۵ مفهوم گزینه (۲): تقابل عشق و صبر

مفهوم مشترک بيت سؤال و سایر گزینه‌ها: حال عاشق را تهبا عاشق درک می‌کند.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا واژگان یا مفهوم یا تعریف مشخص کن (۳۶ - ۴۱):

۳۶ ترجمه کلمات مهم: زَبَّ: پروردگار / ضَلَّ: گمراه شد

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) خدای تو $\leftarrow$ پروردگارت)، گمراه کرده ($\leftarrow$ گمراه شده؛ «ضَلَّ» لازم است).

(۳) خدایت ($\leftarrow$ پروردگارت)، گمراه می‌شود ($\leftarrow$ گمراه شده؛ «ضَلَّ» ماضی است).

(۴) آگاه ($\leftarrow$ داناتر؛ «أَعْلَم» اسم تفضیل است)، گمراه می‌کند ($\leftarrow$ گمراه شده)

وقتی $q \Rightarrow p$ نادرست است، یعنی p درست و q نادرست بوده است.

ازش گزاره مورد نظر به ارزش r بستگی دارد.

$$\frac{T}{(T \wedge T) \Rightarrow (F \vee r)} = T \Rightarrow r$$

اگر $r \equiv T$ آن‌گاه حاصل گزاره شرطی فوق درست است و اگر $r \equiv F$ باشد، حاصل گزاره شرطی فوق نادرست است، پس گزاره فوق هم ارز r است.

۱۴ جدول ارزشی ۳ گزاره $= 8 = 2^3$ ردیف دارد، در یک ردیف هر سه گزاره درست هستند. در ۷ ردیف دیگر حاصل یک گزاره نادرست وجود دارد.

p	q	r
T	T	T
T	T	F
T	F	T
T	F	F
F	T	T
F	T	F
F	F	T
F	F	F

۱۵ می‌دانیم ترکیب شرطی با هم ارزی زیر به ترکیب فصلی تبدیل می‌شود:

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

$$(\sim p \vee q) \vee \sim q \equiv \sim p \vee \underbrace{(q \vee \sim q)}_T \equiv \sim p \vee T \equiv T$$

علوم و فنون ادبی

۱۶ جامی در نفحات الانس شیوه تذكرة الاولیای عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برده.

۱۷ ایيات سؤال، سرودة «ابن یمین» است.

۱۸ سلمان ساوجی مثنوی «جمشید و خورشید» را به شیوه داستان‌های نظامی سروده است.

۱۹ کتاب «تاریخ جهانگشای» اثر «عظاملک جوینی» چنین موضوعی دارد.

۲۰ کمال الدین اسماعیل، مذاج جلال الدین خوارزمشاه که خود در سال ۶۳۵ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد، درباره قتل عام سال ۶۳۳ ه. ق. مغولان در اصفهان می‌گوید:

«کس نیست که تا بر وطن خود گردید / بر حال تباہ مردم بد گردید
دی بر سر مردهای دو صد شیون بود / امروز یکی نیست که بر صد گردید»

۲۱ «تاریخ گزیده» تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی عباس و تاریخ ایران را تا سال ۷۳۰ ه. ق. در برمی‌گیرد.

۲۲ مکاتیب، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اöst. اثر اخیر، سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد.

۲۳ بایسنقر میرزا پسر شاهراخ، هنرمند و هنردوست بود و در زمان او هنرمندان، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند و با تصاویری زیبا آراستند و آثاری ماندگار از هنر اسلامی عرضه کردند.

- (۳) ترجمه: روباه‌ها از دشمنان انسان هستند و بدون هیچ دلیلی به انسان حمله می‌کنند! (✗)؛ در متن دقیقاً عکس این مطلب آمده است.)
- (۴) ترجمه: روباه اگر در خشکی آزاد نباشد، مدتی طولانی تر زندگی می‌کند! (✓)؛ با توجه به «و قد تummer أكثر من عشر سنوات أو أكثر في الأسو!»
- ٤ ٤٤ ترجمه عبارت سؤال: کدام موضوع در متن نیامده است؟

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: ویزیگی‌های ظاهری روباه! [صغری الحجم و ...]
- (۲) ترجمه: مکان‌هایی که روباه‌ها در آن زندگی می‌کنند! [النصف الغربي من العالم، البرية و ...]
- (۳) ترجمه: آن چه روباه از آن تغذیه می‌کند! [اللحوم، النبات]
- (۴) ترجمه: أهمیت روباه‌ها برای فرهنگ و میراث مردمی! [چنین مطلبی در متن اشاره نشده است که روباه برای فرهنگ و میراث مردمی اهمیت دارد.]
- گزینه نادرست را در اعراب و تحلیل صرفی مشخص کن (۴۵ و ۴۶):
- ١ ٤٥ «عاده» مفعول نیست، بلکه «الإنسان» مفعول است.
- ٢ ٤٦ «الأحمر» قرمز و رنگ‌ها بر وزن «أفضل» اسم تفضیل نیستند!
- گزینه مناسب را در پاسخ به سؤالات زیر مشخص کن (۵۰ - ۵۱):
- ٢ ٤٧ «مدبرة» صحیح است.

- ٢ ٤٨ ترجمه عبارت سؤال: «پدرم هدیه‌ای برایم آورد و آن یک کتاب بود یعنی او به من کتابی ...».

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) هدایت کرد
(۲) هدایت داد
(۳) آرام کرد
(۴) هدایت شد

- ١ ٤٩ «النها» جمع مکث «الناهي» است، و در سایر گزینه‌ها «الصفات، فئارات» جمع مؤنث سالم و «الإعجاب» مفرد است.

٤ بررسی گزینه‌ها:

- (۱) اسم مکان نداریم.
(۲) «مقابر» مایه‌های افتخار است.
(۳) «مِنْطَقَة» وزن اسم مکان را ندارد.
(۴) «مُبْتَدٍ» محل رویش است.

تاریخ

- ٤ ٥١ متون تقویمی و گاهشماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی و سایر تأثیفات علمی نیز می‌توانند بهمنظور تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی، مورد توجه و مطالعه مورخان قرار گیرند.

- ١ ٥٢ تاریخ‌نگاری عمومی یکی از شاخه‌های تاریخ‌نگاری در ایران است که از قرن سوم هجری قمری آغاز شد و تا اواخر عصر قاجار تداوم یافت.

- ٣ ٥٣ افسانه‌ها و اساطیر قومی دوره‌های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، گونه‌های مختلف ادبیات عامیانه، اعم از داستان‌های تاریخی، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه‌های مختلف مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر، نظیر دویتی، تصنیف، ترانه و لالایی، همگی در رده آثار شفاهی از منابع تاریخی محسوب می‌شوند.

- ٢ ٥٤ (الف) از معروف‌ترین آثار تاریخی محلی می‌توان به تاریخ سیستان از مؤلفی ناشناخته اشاره کرد.
(ب) کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزویان از مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

- ٣ ٣٧ ترجمه کلمات مهم: أعطاني: به من بدهد / أشتري: بخرم /
الفستان: پیراهن زنانه / مثنتين و عشرين: دویست و بیست
بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) «این» اضافی است، لباس (← پیراهن زنانه)، قیمت (← مبلغ)، صد (← دویست)

- (۲) تخفیفی (← تخفیف)، ما (← من)، قیمت (← مبلغ)، ده (← بیست)، تهیه کنم (← بخرم)

- (۴) شلوار زنانه (← پیراهن زنانه)، ده (← بیست)، تهیه کنم (← بخرم)

١ ٣٨ ... محبوب خداوند نیست (← خداوند دوست نمی‌دارد)

- ٤ ٣٩ قیمة: ارزشمند - يقدّم: تقدیم می‌کند

١ ٤٠ بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) در قسمت اول عبارت، کلمات جایه‌جا آمده‌اند، الأرخص (← أرخص)، طبیت (← أطبّ، أزيد؛ «می خواهم» مضارع است)، أسعار (← الأسعار)

- (۳) رخیصاً (← أرخص؛ «ازدان تر» اسم تفضیل است). «جدّ» اضافی است.

- (۴) رخیصاً (← أرخص)، أسعار (← الأسعار)، «جدّ» اضافی است.

١ ٤١ ترجمه عبارت سؤال: «بدترین مردم، مردمان دوره هستند!»

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) به مفهومی همانند عبارت سؤال اشاره کرده است.

- (۲) به تواضع و فروتنی اشاره کرده است.

- (۳) از حرص و طمع برحدار داشته است.

- (۴) تأثیر همنشین بد روی انسان را بیان کرده است.

- متن زیر را با دقت بخوان سپس متناسب با آن به سؤال‌های زیر پاسخ بده (۴۲ - ۴۶):

روباخ حیوانی معمولاً کم جثه و از خانواده سگ‌ها است و از گوشت و گیاه تغذیه می‌کند. حدود بیست و هفت نوع از آن در دنیا وجود دارد، اما روباه سرخ شایع‌ترین انواع در نیمه غربی دنیاست. و روباه‌ها در فرهنگ‌ها و میراث مردمی بسیاری از ملت‌ها و قبائل ظهور پیدا کرده است. بیشتر روباه‌ها حدود دو یا سه سال در خشکی زندگی می‌کنند و گاهی ده سال یا بیشتر عمر می‌کنند.

روباخ حیوانی است که مثل سگ‌ها معمولاً بدون دلیل به انسان حمله نمی‌کند و فقط به حیوانات با جنّة کوچک‌تر از خود حمله می‌کند. و روباه از سگ می‌ترسد، زبرا او چیزی نیست که روباه آن را طعمه‌ای ببیند!

- ٣ ٤٢ ترجمه عبارت سؤال: روباه در کجا زندگی می‌کند؟ [أكزيسته]
اشتباه را مشخص کن:

٤ ٤٣ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: در صحراء و مناطق کوهستانی! (✓)

- (۲) ترجمه: فقط در مناطق خشکی ظاهر می‌شوند! (✓)

- (۳) ترجمه: در میراث بسیاری از ملت‌ها و قبائل زیست می‌کنند! (✗)

- (۴) ترجمه: در اماکنی امن زندگی می‌کند تا حیواناتی درنده به او حمله نکنند! (✓)

٤ ٤٣ ترجمه عبارت سؤال: درباره روباه [أكزيسته] درست را مشخص کن:

٤ ٤٤ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: ۷۲ نوع از روباه‌ها در دنیا وجود دارند! ((✗))؛ سیعة و عشرين = ۷۲

- (۲) ترجمه: گستردۀ ترین نوع از روباه‌ها در کل دنیا، روباه سرخ است! ((✗))؛ در

- متن اشاره شده «في النصف الغربي من العالم» نه «کل العالم»!

۶۴ انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آن‌ها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی، از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند، مانند بازارهای شناور در بانکوک (پایتخت تایلند) که توسط دست‌فروشان پدید آمده و موجب شکل‌گیری ناحیه‌ای تجاری و گردشگری شده است.

۶۵ محدودیت‌ها و موانع طبیعی موجب می‌شود انسان‌ها برای کنترل محیط و شرایط خاص آن چاره‌اندیشی کنند و به ابداع ابزارهایی بپردازنند.

۶۶ استفاده از صفحه‌های خورشیدی برای تأمین انرژی برق شهر و ندان سمنانی ← نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۶۷ دولت امارات متحده عربی با ساختن جزیره‌های مصنوعی در آبهای خلیج فارس، نواحی جدیدی در منطقه ایجاد کرده است. برای ساختن این جزایر، مقدار زیادی سنگ و خاک از بستر خلیج فارس بالاکشیده می‌شود. این خاک‌برداری، موجب گل آلوده شدن وسیع آب و آسیب به بوم‌سازگان دریایی و آب‌سنگ‌های مرجانی شده است.

۶۸ مرزهای نواحی، قابل تغییرند. در اثر فعالیت‌های انسانی یا عوامل طبیعی ممکن است ویژگی‌های خاص یک ناحیه از بین برود و وسعت آن کم یا زیاد شود؛ برای مثال، مهاجرت روس‌تاییان از یک ناحیه یا وقوع خشکسالی، وسعت یک ناحیه کشاورزی را کاهش می‌دهد یا ممکن است به کلی آن ناحیه را به ناحیه‌ای غیرکشاورزی تبدیل کند.

۶۹ ساوان، یک ناحیه انتقالی بین جنگلهای بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است.

۷۰ مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند. مرزهای سیاسی و اداری بر مبنای انتخاب و تصمیم‌گیری انسان‌ها تعیین می‌شوند. در این مرزبندی، گاهی یک ناحیه آب‌وهایی، ناحیه زبانی و قومی و نظایر آن بین چند استان یا حتی چند کشور قرار می‌گیرد.

جامعه‌شناسی

۷۱ بخش اجتماعی جهان انسانی را جهان فرهنگی نیز می‌نامند که زندگی اجتماعی انسان‌ها را دربر می‌گیرد. این بخش هویت فرهنگی دارد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها است. در مقابل جهان انسانی، جهان تکوینی وجود دارد که پیش از انسان هم بوده وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

۷۲ در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی وجود دارد. این جهان، پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

قرآن کریم بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند و جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد.

۷۳ نمودار صورت سؤال با دیدگاه اول تناسب دارد. براساس این دیدگاه، جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت محدود نیز هم‌تقریباً از جهان ذهنی و فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هم‌تقریباً طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظریه علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی تفاوتی قائل نیستند.

۵۵ مورخ در تاریخ‌نگاری روایی، روایت‌های مختلف و متعدد درباره موضوع واحد را با آوردن اسناد، ذکر می‌کند. مهم‌ترین ویژگی این نوع تاریخ‌نگاری در این بود که تاریخ‌نگاران، بدون هیچ‌گونه دخل و تصرفی در روایتها، عیناً آن‌ها را ذکر می‌کردند.

۵۶ نقد یک خبر تاریخی که در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصلاح اعتبر و نقد راوی

(الف) سنجش اعتبار و نقد راوی

(ب) سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی

۵۷ یکی از مهم‌ترین و مؤثرین معیارهای سنجش درستی یا نادرستی یک گزارش تاریخی، بررسی مطابقت و یا عدم مطابقت آن با عقل است. در گذشته نیز بسیاری از مورخان به این اصل اعتقاد داشتند و برای سنجش اخبار از معيار عقل بهره می‌بردند. برای مثال یعقوبی، مقدسی، ابن مسکویه، بیهقی و ابن‌اسفندیار، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

۵۸ انواع روش‌های تاریخ‌نگاری: ۱- تاریخ‌نگاری روایی ۲- تاریخ‌نگاری ترکیبی ۳- تاریخ‌نگاری تحلیلی

نکته: تاریخ‌نگاری عمومی، نوعی از نگارش کتاب‌های تاریخی و از شاخه‌های تاریخ‌نگاری به شمار می‌رود.

۵۹ یکی از کارهای مورخان در نقد روایت‌کننده، تعیین فاصله زمانی و مکانی بین راوی و خبر است تا معلوم شود روایت‌کننده، خود مستقیماً شاهد وقوع رویدادی بوده و یا خبر آن را از دیگران نقل کرده است. ارزش و اعتبار خبری که راوی آن، خود، به طور مستقیم شاهد رویداد بوده، به مراتب از خبری که روایت‌کننده، آن را از دیگران نقل کرده، بیشتر است.

توجه: گرینه‌های (۱) و (۳) در مرحله «سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی» بررسی می‌شوند.

۶۰ سبک تاریخ‌نگاری کتاب مروج‌الذهب، «تحلیلی» است اما دینوری (متوفی ۲۹۰ق) نویسنده کتاب اخبار الطوال از برجسته‌ترین چهره‌های تاریخ‌نگاری ترکیبی می‌باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «مسعودی» نویسنده مروج‌الذهب، برای بررسی صحت و سقم اخبارش به مسافرت می‌رفت و مکان رویدادها را از نزدیک مورد ملاحظه قرار می‌داد.

(۲) یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری براساس روش موضوع محوری، کتاب مروج‌الذهب و معادن الجوهر، نوشته‌ی علی بن حسین مسعودی است.

(۴) سبک تاریخ‌نگاری کتاب مروج‌الذهب، «تحلیلی» است. مورخ در این روش، با بررسی مشکال‌فانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آن‌ها، علل، آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر می‌کند.

جغرافیا

۶۱ ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است.

۶۲ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز فکر یک جغرافی دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان بستگی دارد.

۶۳ بیشتر ساکنان سرزمین هند، پیرو آئین هندو هستند. آکشاردام بزرگ‌ترین معبد هندوها است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

۸۰

۲ بـ

- (ب) با ارزش جهان‌شمول عدالت می‌توان از قطبی شدن جهان و بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها از برخی دیگر جلوگیری کرد.
- (د) فلسفی، جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه (نه مدینه جاهله) می‌نماید.

فلسفه

۸۱

۳ تـ

- تلاشی که در دانش فلسفه صورت می‌گیرد، قانونمند و منظم است و نمی‌توان هرگونه تلاشی برای یافتن پاسخ را فلسفی دانست.
- بررسی سایر گزینه‌ها:**

- (۱) از همان آغازین روزهای حیات فکری، افرادی اهمیت پرسش‌های فلسفی را دریافتند و با دقت و تأمل فراوان، برای دستیابی به پاسخ صحیح تلاش کردند.
- (۲) فلسفه سوالات انسانی و بنیادین را بررسی می‌کند که در حوزه فطرت ثانی هستند.
- (۴) هر شخصی می‌تواند به سوالات انسانی و بنیادین پردازد و اهل تفکر فلسفی باشد و موجب گسترش دانش فلسفه شود.

۸۲

۳ اـ

- امور روزانه و عادی در تفکر غیرفلسفی و امور بنیادین و انسانی در تفکر فلسفی بحث می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بدون تفکر کاری از انسان ساخته نیست، نه تفکر فلسفی.
- (۲) مراحل اندیشه‌ورزی در انسان: رویه‌رو شدن با مسئله - طرح سؤال - تفکر در انداخته‌ها و رجوع به معلومات - رسیدن به پاسخ
- (۴) سوالات عادی و روزمره فقط در تفکر غیرفلسفی پیدا می‌شوند و در تفکر فلسفی نمی‌توان این قبیل سوالات را پیدا کرد.

۸۳

۲ تـ

- تفکر فلسفی تمام سنین را شامل می‌شود و اختصاص به جوانان ندارد.

۸۴

۴ کـ

- كلمة فلسفه در ابتدا به معنای دوستداری دانایی و در نهایت متراوفد با دانش شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) سقراط به سبب تواضع و فروتنی در برابر دانایی و علم و شاید به خاطر همدیف نشدن با سوفیست‌ها، مایل نبود او را سوفیست یا داشمند بخوانند و از این‌رو خود را فیلوسوفوس (فیلسوف) یعنی دوستدار دانش نامید.
- (۲) لفظ فلسفه ریشه یونانی دارد.

- (۳) با گذشت زمان و پیشرفت دانش‌های مختلف، بر هر یک از شاخه‌های دانش نام ویژه‌ای گذاشته شد و به تدریج کلمه فلسفه فقط برای همین دانش خاص به کار رفت.

۸۵

۱ اـ

- از نظر سوفیست‌ها، هر کس هر چه بفهمد، حقیقت است؛ پس دروغگویی وجود ندارد و این که درک اشخاصی در یک واقعه متفاوت باشد، دلیل نمی‌شود یکی از آن‌ها دروغ بگوید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۲) از آن‌جا که حقیقت فردی می‌شود و هر کس هر چه بفهمد، به عنوان حقیقت معرفی می‌کند، نمی‌توان معیاری برای حقیقت به دست آورد.

- (۳) نتیجه پدیدهش دیدگاه سوفیست‌ها، لزوم وجود حقیقت به تعداد افراد جهان است، زیرا هر کس با توجه به تفکر خود، حقیقتی را درک می‌کند.

- (۴) از نظر سوفیست‌ها، درک شخصی هر کسی برای خودش معتبر و برای دیگران غیرمعتبر است.

- ۳ ۷۴ بـ
براساس دیگاه دوم، جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند. قسمت دوم همه گزینه‌ها از ارتباط دو جهان فرهنگی و ذهنی سخن می‌گویند به جزگزینه (۳) که فقط به جهان ذهنی و فردی اشاره می‌کند و بحثی از جهان فرهنگی به میان نمی‌آید.

- ۴ ۷۵ تـ
جهان تکوینی، مستقل از خواست و اراده انسان‌ها است که پیش از انسان هم بوده است.

- فرهنگ (جهان فرهنگی)، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آکاهی و عمل مشترک انسان‌ها است. بخش فردی جهان انسانی به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها باز می‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش (جهان ذهنی) تعلق دارد. متکران مسلمان، جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

- ۱ ۷۶ زـ
فرهنگ زبان تداوم تاریخی بالا و گستره جغرافیایی محدود دارد. فرهنگ اینکاها هم تداوم تاریخی پایین و هم گستره جغرافیایی محدود دارد؛ پس فقط ژاپن، تداوم تاریخی بالا دارد.

- ۳ ۷۷ فـ
فرهنگی که عقاید، ارزش‌ها، هنجارها و رفتارهای آن مطابق نیازهای فطری باشد، همان فرهنگ حق است. آرمان و ارزش‌های صهیونیسم، نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را در خدمت به آن نژاد به کار می‌گیرد. فلسفی، جامعه‌ای را که عقاید و ارزش‌های آن حق باشد، اما هنجارها و رفتارهای آن موافق و همسو با حق نباشد، مدینه فاسقه می‌نامد.

- ۱ ۷۸ فـ
فرهنگ جهانی باید آزادی انسان‌ها را از برخی قید و بندنا که مانع رسیدن انسان به کمال و حقوق انسانی اش می‌شوند، تأمین کند و زمینه ظلم را از بین ببرد.

- فرهنگ‌ها متنوع هستند و این تنوع به عقاید و ارزش‌های اساسی و کلان آن‌ها برمی‌گردد. یعنی روح و شالوده فرهنگ‌ها متنوع است. فرهنگی که از مزه‌های جغرافیایی و قومی عبور می‌کند و در جهان گسترش می‌یابد، فرهنگ جهانی است.

- به فرهنگی که تسلط یک قوم، جامعه یا گروهی خاص را بر دیگران به دنبال می‌آورد و دیگر اقوام، جوامع و گروه‌ها را به ضعف و نابودی می‌کشاند، فرهنگ سلطه یا استکبار است.

- ۴ ۷۹ فـ
فرهنگ جهانی باید دارای دو سطح از عقلانیت باشد؛ باید توانایی پاسخ به پرسش‌های ثابت بشر و پرسش‌های متغیر را داشته باشد. اگر فرهنگی نتواند به پرسش‌های بنیادین بشر درباره انسان و جهان پاسخ دهد، توانایی دفاع از هویت خود را نخواهد داشت.
- فرهنگ‌هایی که به حقیقتی قائل نباشند، نمی‌توانند معیار و میزانی برای سنجش عقاید و ارزش‌های مختلف داشته باشند و در نتیجه نمی‌توانند از حقانیت ارزش‌های خود دفاع کنند.

- فرهنگ‌های جبرگرا و غیرمسئول، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند و آن‌ها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند. فرهنگ جهانی باید روحیه تمهد و مسئولیت را در انسان‌ها ایجاد کند تا زمینه گسترش و تحقق عقاید جهان‌شمول را فراهم آورد.

۹۳ بحث اصالت فرد یا جامعه در فلسفه مضایی که علوم اجتماعی را به فلسفه مربوط می‌کند، بحث می‌شود. (نه سیاست)

۹۴ لیبرالیسم = اصالت فرد = توجه بیشتر به رشد فردی در برنامه‌ریزی اقتصادی = تقدم منافع افراد بر جمیع

سوسیالیسم = اصالت جامعه = فاقد هویت مستقل بودن افراد جامعه دیدگاه سوم = اصالت هر دو = روح جمعی فرض کردن جامعه

۹۵ نسبت میان فلسفه علوم مختلف با فلسفه به معنای دانش خاص مانند نسبت بین دو دایره مداخل است که فلسفه به معنای دانش خاص، عام و فلسفه علوم اجتماعی، خاص خواهد بود زیرا به هر حال بخشی از دانش فلسفه است؛ به عبارت دیگر، نسبت میان آن دو، عموم و خصوص مطلق است.

روان‌شناسی

۹۶ به کمک توجه، یک یا چند محرك احساس شده را انتخاب می‌کنیم. ادراک عبارت است از: «فرآیند تفسیر و معنابخشی به محرك‌های انتخابی». احساس نتیجه تحریک گیرنده‌های حسی است.

۹۷ به دلیل رعایت مسائل اخلاقی، چنین پژوهش‌هایی با محدودیت و دشواری همراه خواهد بود و قابلیت تکرار پذیری ندارد. سایر گزینه‌ها را می‌توان به راحتی اعمال نمود.

۹۸ ۱) دانه بردن مورچه‌ها قابل مشاهده مستقیم است ← رفتار به یاد آوردن نام مدرسه دوران دبستان ← نشانگر حافظه است ← شناخت قضاوت کردن جزء فرآیندهای تفکر است ← شناخت

۹۹ ۴) سومین هدف پژوهش و روان‌شناسی، پیش‌بینی است. در گزینه (۴) با توجه به این موضوع که ورزش موجب افزایش نشاط می‌شود، پژوهشگر پیش‌بینی کرده است که ورزش در دانش‌آموزان نیز موجب افزایش نشاط آن‌ها می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) عبارت ذکرشده راهکار برای کنترل نشاط است.
- (۲) دومین هدف باید تبیین باشد؛ یعنی شناسایی علل نشاط. عبارت ذکرشده توصیف است که اولین هدف روان‌شناسی است.
- (۳) شناسایی عوامل مؤثر در نشاط، تبیین نام دارد که دومین هدف روان‌شناسی است.

۱۰۰ ۳) شناخت عالی شامل تفکر و فرآیندهای آن یعنی استدلال، قضاوت، حل مسئله و تضمیم‌گیری می‌شود. شناخت پایه شامل توجه، ادراک و حافظه می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) عالی - عالی - پایه - عالی
- (۲) پایه - عالی - پایه - عالی
- (۴) پایه - پایه - عالی - عالی

۱۰۱ ۳) در هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) کیفیت و کارایی در گرو عوامل ظاهری مانند اندازه، رنگ و شکل ظاهری است، اما در گزینه (۳) هزینه و قیمت بررسی شده است که به پردازش مفهومی اشاره دارد. هر چه پردازش ما مفهومی تر باشد، شناخت شکل‌گرفته، پایدارتر و کارآمدتر خواهد بود.

نکته: صرف به کار رفتن کلمه «کیفیت» شانگر پردازش مفهومی نیست بلکه باید دید که این کیفیت در گرو چه ویژگی است؛ حسی یا کیفی. اگر حسی و ظاهری باشد، پردازش ادراکی است اما اگر کیفی باشد، پردازش مفهومی است.

۸۶ الف) فلسفه آن دست از ویژگی‌های موجودات را بررسی می‌کند که مربوط به هستی و موجودیت آن‌ها است پس به هر حال برخی از ویژگی‌ها را بررسی می‌کند.

ب) موضوع علوم غیرفلسفی جزئی است اما فلسفه کلی‌ترین ویژگی‌های موجودات را بررسی می‌کند.

ج) وجود، اساسی ترین موضوع فلسفه است و در کنار آن به مباحث حقیقت انسان، جهان و طبیعت نیز می‌پردازد.

۸۷ ۳) از آن جا که معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است، فلسفه‌دان توانایی انسان در شناخت هستی را نیز مطالعه و بررسی می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بخش اصلی فلسفه، به دنبال بودن موجودات است و چه چیزی بودن آن‌ها در سایر علوم بحث می‌شود.

۲) قوانین و احکام وجود، کشفشدنی هستند نه اختراع شدنی.

۴) بخش اصلی فلسفه، تنها ویژگی‌های اساسی موجودات را بررسی می‌کند.

۸۸ پاسخ به این سؤال در علم تاریخ بررسی می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۲) ابتدا و انتهای جهان، یک بحث وجودی است؛ پس در بخش اصلی فلسفه بحث می‌شود.

۳) درک واقعیت‌های جهان یک بحث معرفت‌شناسی است؛ پس در بخش اصلی فلسفه بحث می‌شود.

۴) وجود قانون علیت در هر کجای جهان، یک بحث وجودی است؛ پس در بخش اصلی فلسفه بحث می‌شود.

۸۹ ۲) هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی، دو بخش اصلی علم فلسفه هستند.

بررسی عبارت‌های نادرست:

الف) توانایی ذهنی = معرفت‌شناسی

ب) معرفت به وجود، فرع بر امکان شناخت آن است. پس ابتدا امکان شناخت بررسی می‌شود و سپس برای شناخت وجود خارجی تلاش می‌شود.

ج) تلاش فلسفه‌دان، تهیه احکام عام حاکم بر هستی است.

۹۰ ۴) بخش فرعی فلسفه، قوانین هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را از بخش اصلی فلسفه، به علوم خاص منتقل می‌کند و از این‌رو، مانند یک پل عمل می‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) بخش فرعی فلسفه، قوانین هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را به علوم مختلف منتقل می‌کند.

۲) قوانین بنیادین علوم مختلف در بخش فرعی فلسفه بررسی می‌شود.

۳) این عبارت مربوط به بخش اصلی فلسفه است.

۹۲ ۲) شاخه‌های فلسفه روزبه روز بیشتر رشد می‌کنند زیرا علوم جدیدی در حال شکل‌گیری است که نیازمند بررسی در بخش فرعی فلسفه هستند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) فلسفه امکان ورود به تمام علوم و بررسی مبادی آنان را دارد.

۳) این شاخه‌ها، توسط برخی افراد، فلسفه‌های مضاف نامیده شده است.

۴) هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی از بخش‌های اصلی فلسفه‌اند، نه شاخه‌های فلسفه.

۱۰۲ از شروط اصلی آزمون‌ها این است که در دفعات متعدد اجرا باید نمره یکسان یا تقریباً یکسانی به ما بدهند، یعنی باید خاصیت تکرارپذیری داشته باشند. قابلیت تکرارپذیری در این روش، بیش از هر روش دیگری لازم است رعایت شود.

۱۰۳ عبارت اول به صورت سؤالی مطرح شده و مسئله علمی به شمار می‌رود که پژوهشگران به دنبال پاسخ برای آن هستند. عبارت دوم فرضیه‌ای تأیید و اثبات شده است؛ پس اصل نام دارد.

۱۰۴ مشاهده و تجربه، رکن اساسی روش علمی یا همان روش تجربه است.

۱۰۵ عبارت ذکر شده دارای سه متغیر (خوبی‌بینی، انگیزه تحصیلی و سلامت روان) است.

نکته: دانشجویان متغیر به شمار نمی‌رود، زیرا مفهومی ثابت است.

نئونج بو

تلاشی در مسیر موفقیت

نلاشی در مسیر معرفت پیش

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓